

13 / 3
a Debreceni Törvényszék mint elsőfokú eljáró bíróság útján [Abtv. 53. § (2) bekezdés]

Ügyszám: IV/ 00280 - 0 / 2023
Alkotmánybíróság

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

2023 FEBR 07.

Erkezés módja

Tisztelt Alkotmánybíróság:

Példány: 1

Melléklet: 4

Kezelőiroda:

Alulírott dr. T. Tóth Balázs ügyvéd (székhelye: [REDACTED])

a mellékletként alatt csatolt meghatalmazás alapján

[REDACTED] indítványozó („Indítványozó”) képviselőként eljárva az

Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény („Abtv.”) 27. §-a alapján a Debreceni Törvényszék által 101.K.701.688/2022/9. szám alatt hozott jogerős ítélettel szemben az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 101.K.701.688/2022/9. szám alatt hozott ítéletét az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg, mivel az sérti az Indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogát azáltal, hogy egy törvény alapján közjogi várományként neki járó ellátás megállapítására vonatkozó kérelmét utasítja el. A döntés alapjául szolgáló törvényi szabályozás egyben diszkriminatív is, mivel azon önkényes szempont alapján biztosít valakinek egészségügyi alkalmatlanság esetén ellátást, hogy 2017. után szűnt-e meg a jogviszonya, vagy előtte, és amennyiben előtte, akkor arra a korábbi Hszt. hatálya alatt került-e sor, vagy sem.

Indítványomat az alábbiakra alapozom:

I. Tényállás

[1] 2011. december 31-éig a szolgálati nyugdíjra vonatkozó, a szempontjából releváns szabályok a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) értelmében a következőképpen szóltak:

A szolgálati nyugdíj

182. § (1) A hivatásos állomány tagja szolgálati nyugdíjra jogosult 25 év tényleges szolgálati viszonyban eltöltött szolgálati idő után.

(2) A hivatásos állomány tagja szolgálati nyugdíjra jogosult 25 év tényleges szolgálati viszonyban eltöltött szolgálati idő előtt is, ha a hivatásos szolgálat 52. §-ban meghatározott felső korhatárának

elérésekor tényleges szolgálati viszonyban legalább 10 évet eltöltött, és rendelkezik a társadalombiztosítási szabályok szerint számított 25 év szolgálati idővel.

(3) A szolgálati nyugdíjat teljes összegében kell folyósítani, ha a szolgálati viszony a felső korhatár elérésekor szűnt meg.

(4) A felső korhatár elérése előtt is teljes összegben kell folyósítani a szolgálati nyugdíjat, ha a hivatásos állomány tagja

a) 25 év tényleges szolgálati viszonyban töltött idővel rendelkezik és szolgálati viszonya a törvény 56. §-a (1) bekezdésének a)-d) pontja, 56. §-a (2) bekezdésének c) pontja, az 59. §-a (1) bekezdésének c) vagy e) pontja, illetőleg egészségi, pszichikai, fizikai alkalmatlanság miatt szűnt meg;

b) 25 év tényleges szolgálati viszonyban eltöltött idővel rendelkezik, és szolgálati viszonya megszűnésekor az 50. életévét már betöltötte, vagy a rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Rjt.) 1. §-ának a) pontja szerinti egészségkárosodása (a továbbiakban: egészségkárosodás) a 40%-ot elérte, de még nem rokkant.

(5) Ha a hivatásos állomány 25 év szolgálati viszonyban eltöltött idővel rendelkező tagjának a szolgálati viszonyát egészségi, pszichikai, fizikai alkalmatlanság miatt azért szüntették meg, mert az 56. § (5) bekezdés b) pontja alapján részére felajánlott hivatásos szolgálati beosztást vagy nem hivatásos munkakört alapos ok nélkül nem fogadta el, részére - a (4) bekezdés a) pontjában foglaltaktól eltérően - a szolgálati nyugdíj 90%-át kell folyósítani a felső korhatár betöltéséig, illetve az egészségkárosodás 40%-os mértékének eléréseig. Ettől kezdve a szolgálati nyugdíjat teljes összegben kell folyósítani. E rendelkezés alkalmazásában alapos oknak kell tekinteni a felajánlott beosztás, munkakör ellátásával kapcsolatos olyan körülményt, amely a hivatásos állományú tag életvitelében (különös tekintettel egészségi állapotára, munkába járására, közeli hozzátartozójának ellátására) aránytalan nehézséget okoz.

(9) A hivatásos állomány azon tagjának, aki a szolgálati nyugdíjra jogosultsághoz szükséges, az (1) bekezdésében meghatározott 25 év tényleges szolgálati időt megszerzi, a szolgálati nyugdíja összegét - annak folyósítása nélkül 6 hónapon belül - hivatalból meg kell állapítani.

(10) A szolgálati nyugdíj összegének megállapítása alapján a hivatásos állományú nem minősül nyugdíjasnak.

(11) A hivatásos állomány tagja a tényleges nyugállományba helyezésekor választhat a (9) bekezdés és a 182/A. § szerint rögzített, valamint a tényleges nyugállományba helyezésekor megállapított nyugdíjak között azzal, hogy ha a rögzítést követően szolgálati időt szerez, akkor a rögzített nyugdíjat az évenkénti emelésekkel növelve kell figyelembe venni.

182/A. § (1) Annak a hivatásos állományúnak, akinek a szolgálati nyugdíjjogosultság szempontjából figyelembe vehető szolgálati ideje 2007. december 31-én eléri, vagy meghaladja a 20 évet, a 2007. december 31-én hatályos nyugdíj-megállapítási szabályok szerint meg kell állapítani, illetve újból meg kell állapítani (rögzíteni) a szolgálati nyugdíj összegét, annak folyósítása nélkül. Az így rögzített nyugdíjat megilleti a 2008. évi emelés összege is.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szolgálati nyugdíj rögzítésekor (megállapításakor) a 183. § szerint számított illetmény és illetmény jellegű juttatások havi átlagának

a) 20 év betöltött szolgálati idő esetén 60%-ával,

b) 21 év betöltött szolgálati idő esetén 61%-ával,

c) 22 év betöltött szolgálati idő esetén 62%-ával,

d) 23 év betöltött szolgálati idő esetén 63%-ával,
e) 24 év betöltött szolgálati idő esetén 64%-ával,
f) 25 év vagy ennél több betöltött szolgálati idő esetén a tényleges szolgálathoz tartozó, a 184. § szerint számított százalékaival
kell számolni.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott hivatásos állományú - a nyugdíjba vonuláskor hatályos törvényi rendelkezésektől függetlenül - teljes összegű szolgálati nyugdíjra jogosult, ha

a) 25 év tényleges szolgálati viszonyban töltött idővel rendelkezik, és

aa) szolgálati viszonya a törvény 56. § (1) bekezdésének a)-d) pontja, 56. § (2) bekezdésének c) pontja, illetőleg egészségi, pszichikai, fizikai alkalmatlanság miatt szűnt meg, vagy

ab) szolgálati viszonya megszűnésekor az 50. életévét már betöltötte, vagy egészségkárosodása a 40%-ot elérte, de nem rokkant, vagy

ac) 57. életévét betöltötte; vagy

b) 57. életévét betöltötte, tényleges szolgálati viszonyban legalább 10 évet eltöltött, és rendelkezik a társadalombiztosítási szabályok szerint számított 25 év szolgálati idővel.

[2] Az Országgyűlés 2011. november 28-án elfogadta a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló törvényt, amelyet 2011. évi CLXVII. törvényként 2011. december 9-én hirdettek ki a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában. A releváns módosítás értelmében 2012. január 1-jétől néhány, a kérelem szempontjából nem lényeges kivételektől eltekintve a szabályozás megszüntette a szolgálati nyugdíjat, szolgálati járandósággá alakította át a már szolgálati nyugdíjban lévők ellátását (ha nem töltötték be a módosítás hatályba lépésének napján az 57. életévüket), a jövőre nézve pedig az általános nyugdíjazási szabályokat rendelte alkalmazni a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj. tv.) előírásainak megfelelően.

[3] Indítványozó szolgálati jogviszonya 1987. március 02-én kezdődött, nyugdíját a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság a Hszt. fent ismertetett szabályai alapján rögzítette, a határozat értelmében a 2012 januárjáig bezárólag őt illető havi járandóság összege havi 132.955 forint volt. A határozat szerint Indítványozó 2007. december 31-ig elismert szolgálati ideje 20 év volt. 2011. december 31-én, vagyis a korábbi szabályozás utolsó napján 24 év 305 nap szolgálati idővel rendelkezett. A [REDACTED] határrendészeti kirendeltség vezetőjének 315-63/116-2013. számú 2013. május 24-én kelt parancsa alapján 2014. január 24-ei hatállyal Indítványozó szolgálati jogviszonyát felmentéssel megszüntették, az összesen elismert szolgálati ideje 26 év 10 hónap és 23 nap volt. A felmentés oka egészségügyi alkalmatlanság volt. A felmentést megelőzően a Szatmár-Szabolcs-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének határozata értelmében Indítványozó olyan sérülést szenvedett, amely szolgálat ellátással összefüggésben keletkezett. Ezt követően munkába már nem tudott állni, 38%-os egészségkárosodást állapítottak meg esetében, amiből 8%-ot üzemi balesetnek ismertek el, és mivel nem tudtak felajánlani az egészségi állapotának megfelelő munkát,

megszüntették a jogviszonyát. Ezt követően a jogszabályoknak megfelelően tartalékállományba helyezték, amelynek határideje 2015. január 24-én járt le. Ezen egy év alatt Indítványozó még kapott havi 68.000 forintos ellátást, de a tartalékállomány maximális ideje alatt sem lett állapotának alkalmas munka, így véglegesen megszűnt az ellátása. Mivel az új nyugdíjszabályok szerint már nem minősült nyugdíjasnak, így semmilyen ellátásban nem részesül annak ellenére, hogy korábban az idézett törvény alapján jogosultságot szerzett arra, hogy ha 25 év szolgálati idővel rendelkezik és a szolgálati jogviszonya megszüntetésére egészségügyi alkalmatlanság miatt kerül sor, akkor teljes összegű, már rögzített nyugdíjra lesz jogosult függetlenül attól, hogy a jogviszony megszüntetésekor milyen nyugdíjszabályok lesznek hatályban.

[4] Röviden összefoglalva Indítványozó közel 27 év szolgálati jogviszony után, törvény alapján rögzített nyugdíjjogosultsága ellenére 2015. január 25-étől nem kap semmilyen nyugdíjellátást annak ellenére, a szolgálati jogviszonya szolgálati okkal összefüggő sérülést követően megállapított egészségügyi alkalmatlanság miatt szűnt meg. Indítványozó munkáját kifogástalanul látta el, korábban többször, legutoljára 2013-ban dicséretben és jutalomban részesült.

[5] A tárgyi ügy előzményeként Indítványozói jogi képviselő előadja, hogy 2015. február 5-én az Európai Emberi Jogi Egyezmény 34. Cikke, valamint a Bíróság Szabályzatának 45. és 47. § - a alapján kérelmet terjesztett elő az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban EJEB) előtt Magyarországgal szemben, az ügyszám 9899/15. 2019-ben az EJEB egyezséget javasolt a Feleknek (jelen ügy Indítványozójának és a magyar államnak), rögzítve, hogy a Indítványozó tulajdonhoz való jogát a magyar állam megsértette. Két évvel később az előterjesztett kérelmet az EJEB a 2021. július 21-én hozott döntésében mégis visszautasította. Ennek indokaként az EJEB arra hivatkozott, hogy [REDACTED] kérelmező, jelen ügyben Indítványozó, nem merítette ki a számára sérelmes helyzet jogi rendezésére vonatkozó hazai, azaz tagállami jogi lehetőségeket, holott a hazai jog értelmezésére elsősorban a nemzeti hatóságoknak és a bíróságnak van hatáskörük. Erre tekintettel Indítványozó jelen eljárásban az Indítványozó lehetővé teszi hazai hatóságok számára, hogy állást foglaljanak abban a kérdésben, hogy az Indítványozó jogosult-e a hazai jog alapján ellátásra, avagy sem.

[6] Ezen előzmények alapján az indítványozó 2022. február 22. napján kérelemmel fordult Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatalhoz, korhatár előtti ellátás megállapítása érdekében. A Hivatal a 19-02207/2022. Ügy számon hozott határozatában a kérelmet elutasította. A döntés lényege szerint a kérelmező a hatályos szabályok szerint kordedvezményes nyugdíjra nem jogosult. A határozattal szemben az Indítványozó keresettel fordult a Debreceni Törvényszékhez, azt állítva, hogy az sérti tulajdonhoz való jogot. A Debreceni Törvényszék a keresettel támadott kormányhivatali határozatot jogszerűnek találta és a benyújtott keresetet elutasította. A határozat jogszerűségével kapcsolatos álláspont lényege, hogy a jelenlegi törvényi szabályozás alapján tehát nincs hatályos jogszabály, amely

a folyósítás nélkül megállapított szolgálati nyugdíj folyósítására az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt lehetőséget biztosítana. Az ítéletet hozó bíróság az alkalmazandó szabályozás alkotmánybírósági kontrollját sem tartotta szükségesnek, e körben a szolgálati nyugdíjjal kapcsolatosan meghozott két alkotmánybírósági határozatra (23/2013. (IX. 25.) AB határozat; 3061/2015. (IV. 10.) AB határozat) hivatkozott, részletesen idézve az alkotmánybírósági döntésben szereplő mérlegelést.

II. Eljárási kérdések, befogadhatóság

Alaptörvényben foglalt jog sérelme, érintettség, jogorvoslati lehetőség hiánya

[7] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés az indítványozó Alaptörvényben foglalt jogát sérti és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette. Ugyanezen szakasz (2) bekezdés a) pontja alapján jogállástól függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt. Az Indítványozó természetes személy, aki ténylegesen is felperesként járt el a perben, a támadott ítélet az általa kezdeményezett igényérvényesítést utasítja el.

[8] A támadott ítélet nyomán a jelen indítvány érdemi indokolásában kifejtetteknek megfelelően sérült az Indítványozó Alaptörvény XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz való joga, hiszen a döntés elutasította a kérelmezőnek a törvény alapján meghozott hatósági határozatban hatósági nyugellátásra vonatkozó igényét. Az ügyben az Indítványozó tehát az alapulfekvő bírósági eljárásban fél (felperes) volt, rá a döntés rendelkezést tartalmaz, jogaira és kötelezettségeire kihat.

[9] A törvényszék ítéletével szemben további rendes jogorvoslati lehetőség nem áll a rendelkezésére. Az Indítványozó nyilatkozik, hogy az ügyben felülvizsgálati kérelemmel nem élt.

Bírói döntést befolyásoló alaptörvény-ellenesség, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

[10] Az Abtv. 29. § alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

[11] Az Indítványozó ezzel kapcsolatban rámutat, hogy jelen ügy központi kérdése az, hogy alkotmányos-e az a helyzet, hogy közel 27 év szolgálati jogviszony után, törvény alapján rögzített nyugdíjjogosultsága ellenére 2015. január 25-étől nem kap semmilyen nyugdíjellátást annak ellenére, a szolgálati jogviszonya szolgálati okkal összefüggő sérülést követően megállapított egészségügyi alkalmatlanság miatt szűnt meg. A Debreceni Törvényszék

ítéletében hivatkozott két alkotmánybíróági határozatra tekintettel jelen ügy nem minősül ítélet dolognak, mivel azon két határozatban szolgálati nyugellátás csökkentésével kapcsolatos kérdéseket bírálta el az Alkotmánybíróság, míg jelen kérelem tárgya rögzített nyugellátás teljes megvonása, vagyis korábbi törvények alapján ellátásra jogosult személy mindenféle állami ellátás nélkül hagyása.

Emellett, ahogy azt az indítvány érdemi indokolása bemutatja, a törvényszék döntését az alaptörvényi keretek téves értelmezése alapvetően befolyásolta: ennek hiányában az Indítványozó pernyertes lett volna, ahogyan ezt az első és másodfokon eljáró bíróságok ítéletei is bizonyítják.

Határidő

[12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdés alapján jelen alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés, azaz a támadott ítélet kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. A törvényszék döntését a 101.K.701.688/2022/11. végzés alapján megállapított kézbesítési fikcióra tekintettel 2022. november 29. napján kell kézbesítettnek tekinteni, azaz az alkotmányjogi panasz előterjesztésének törvényi határideje 2023. január 28. napja, tehát az Indítványozó jelen panasz benyújtásakor a törvényben foglalt határidőt megtartotta.

III. Az indítvány érdemi indokolása

[13] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdése biztosítja a tulajdonhoz való jogot, a közjogi várományként értelmezett tulajdonhoz való jogot pedig az Alkotmánybíróság 26/1993. (IV. 28.) AB határozata alapján a tulajdonhoz való jog védi. A n. Indítványozó közel 27 év szolgálati jogviszony után, korábban hatályos törvény alapján rögzített nyugdíjjogosultsága ellenére 2015. január 25-étől nem kap semmilyen nyugdíjellátást annak ellenére, a szolgálati jogviszonya szolgálati okkal összefüggő sérülést követően megállapított egészségügyi alkalmatlanság miatt szűnt meg. Az Indítványozó álláspontja szerint a fent ismertetett tények alapján megállapítható, hogy a támadott határozat sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogát, mely kimondja, hogy *„(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár. (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”*

[14] A Moskal v. Poland ügyben (application no. 10373/05) hozott ítéletében az EJEB korábbi döntéseire hivatkozva kifejezésre juttatta, hogy az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke nem keletkeztet jogot a tulajdonszerzéshez és a szerződő államok szabadon alakíthatják ki társadalombiztosítási rendszerüket. Abban az esetben azonban, ha a szerződő állam hatályos szabályozása jogot biztosít valamilyen szociális ellátásra – függetlenül attól, hogy az járulékalapú vagy sem – az, az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének hatálya alá tartozik és tulajdoni igényt keletkeztet (38. §). Illetve amennyiben egy állam úgy dönt, hogy

nyugdíjbiztosítási rendszert működtet, akkor ennek során már az Egyezmény 14. cikkében foglalt előírással összhangban kell eljárnia (Stec and Others v. United Kingdom, applications nos. 65731/01 and 65900/01 53. §). A nyugdíj - mint járulékfizetéssel megalapozott szociális ellátás - esetében az EJEB a Kjartan Ásmundsson v. Iceland ügyben (application no. 60669/99) rámutatott a nyugdíjaphoz való pénzügyi hozzájárulás tulajdonjogot keletkeztető természetére és ennek alapján arra, hogy az alaphoz való kifizetés módja érintheti a tulajdonjogot (39. §). A Stec and Others v. United Kingdom ügyben az EJEB azt is kimondta, hogy a Bizottság gyakorlata alapján egy nyugdíj alap vagy más társadalombiztosítási rendszer finanszírozásához történő hozzájárulás kötelezővé tétele tulajdonjogot keletkeztet akkor, ha közvetlen kapcsolat van a hozzájárulás és a társadalombiztosítási szolgáltatás mértéke között (43. §). A Valkov and Others v. Bulgaria ügyben (applications nos. 2033/04, 19125/04, 19475/04, 19490/04, 19495/04, 19497/04, 24729/04, 171/05 and 2041/05) hivatkozott Világbanki és OECD tanulmányok szerint a magyar nyugdíjrendszerben különösen erős a kapcsolat a társadalombiztosítási hozzájárulás és a nyugdíj mértéke között (66-68. §). A Kjartan Ásmundsson v. Iceland ügyben az EJEB hangsúlyozta, hogy az Egyezmény tulajdon védelmét biztosító cikkét nem lehet úgy értelmezni, hogy az egy meghatározott összegű ellátásra való jogosultságot alapozza meg (39. §). A konkrét ügyben az EJEB értékelése szerint azonban nem is arra szerzett jogot a kérelmező, hogy az alaphoz egy meghatározott hányadot kapjon, hanem arra, hogy nyugellátásban részesüljön meghatározott feltételek fennállása esetén (40. §) – ez az, amit az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkét szem előtt tartva az EJEB védelemben részesített. E megállapítás azért fontos, mert a szolgálati nyugdíj esetén is alapvetően arról van szó, hogy a fegyveres szervek és a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai nyugellátásra, annak minden jogi jellemzőjével és következményével együtt, és nem csupán egy meghatározott összeg folyósítására szereztek jogosultságot. Fontos felhívni a figyelmet az EJEB-nek arra a Moskal v. Poland ügyben tett megállapítására is, miszerint attól, hogy valamely tulajdonjogi védelmet élvező jogosultság bizonyos törvény által meghatározott körülmények fennállása esetén megvonható, az eset még az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének hatálya alá tartozik (40. §).

[15] A Magyar Alkotmánybíróság is egyértelműen állást foglalt ebben a kérdésben, hiszen már 1993-ban kimondta, hogy a járulékfizetési kötelezettségen alapuló társadalombiztosítási ellátásokra való jogosultságokat alkotmányos tulajdoni védelem illeti meg, A nyugdíjas számára a biztosításként szerzett jog vagyoni jog. Annak elvonására csak a vagyonelvonás rendes szabályai szerint lehetséges. Alapvetően tehát teljes kártalanítás mellett közcélból, másrészt közterhek viselése céljából, a különböző vagyoni jogok nem diszkriminatív terhelése mellett arányos mértékben, ha a cél másképp el nem érhető.

[16] Az EJEB és a magyar Alkotmánybíróság gyakorlata alapján is egyértelmű, hogy a nyugdíjjogosultság tulajdoni védelem alatt áll: a tulajdonhoz való jog az az egyezményes jog, amellyel összefüggésben a jogszerűség követelményének és a diszkrimináció tilalmának megtartása vizsgálható.

[17] A jogsérelmet okozó szabályozás által megvalósított tulajdonhoz való jogba való beavatkozás nem jogszerű [lawful].

Az előzőekre tekintettel arra, hogy az Indítványozó megszerzett nyugdíj-jogosultságának megvonásával, annak más jogcímen járó szociális ellátással való helyettesítésével és az ellátás összegének csökkentésével tulajdonjogi jogosultságát érinti, azaz az Indítványozó tulajdonhoz való jogába történő állami beavatkozást jelent, elsőként a tulajdonlásba való beavatkozás jogszerűségét kell megvizsgálni. Az EJEB következetes gyakorlata szerint ugyanis „az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkében támasztott első és legfontosabb feltétel az, hogy a zavartalan tulajdonlásba való bármilyen hatósági beavatkozásnak törvényesnek kell lennie: az (1) bekezdés második mondata a tulajdontól való megfosztást csak »törvényből meghatározott feltételek szerint« engedi, a (2) bekezdés pedig arra hatalmazza fel az államokat, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát »törvények« alkalmazásával szabályozhassák. Ezen túlmenően a jogállamiság [rule of law] olyan alapelve a demokratikus társadalmaknak, amely az Egyezmény valamennyi cikkében inherens módon benne foglaltatik [...], és azt a kötelezettséget rója az Államra, vagy bármely közhatalmi szervre, hogy bármely vele szemben hozott bírói döntést vagy utasítást tiszteletben tartson [...]. Ebből következően az a kérdés, hogy egy adott intézkedés méltányos egyensúlyt teremt-e a közösség általános érdeke és az egyén alapjogainak védelme között [...] csak akkor releváns, ha megállapítást nyer, hogy az állami beavatkozás megfelelt a törvényesség követelményének és nem volt önkényes.” (Iatridis v. Greece, application no. 31107/96, 58. §)

[18] Azzal összefüggésben, hogy az állami beavatkozás törvényes volt-e, az EJEB töretlen gyakorlata szerint arra kell figyelemmel lenni, hogy a jogszerűség követelményének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a kérdéses norma formailag megfelelő (azaz az arra hatáskörrel rendelkező jogalkotó hozza formálisan szabályszerű eljárás keretében), hanem az is szükséges, hogy az EJEB gyakorlatában a „törvénnyel” szemben támasztott minimális követelményeknek megfeleljen. A Beyeler v. Italy ügyben (application no. 33202/96, 109. §) az EJEB e tekintetben kimondta: „A törvényesség elve azt is megköveteli, hogy a belső jog alkalmazandó rendelkezései kellőképpen megismerhetők [accessible], pontosak [precise] és előre láthatók [foreseeable] legyenek” (kiemelés a Indítványozótól).

[19] Az előreláthatóság az Egyezmény valamennyi cikkét inherens módon átható jogállamiság [rule of law] lényegi tartalmát jelentő jogbiztonság követelményéből fakad, és azt jelenti, hogy az állampolgárok bízhatnak [legitimate expectation] jogszerűen szerzett és gyakorolt jogaik tiszteletben tartásában. Ezzel összefüggésben abban, hogy az Egyezményben részes állam nem alkot olyan jogszabályokat, amelyek rendelkezéseit a hatályba lépésüket megelőzően létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell. A jogbiztonság elvével ellentétes visszaható hatályú szabályozás ugyanis olyan jogkövetkezményekkel jár a hatály alá tartozó személyekre, melyek a jogosultság megszerzésének időtartama és a megszerzett jogosultság folyamatos gyakorlása során nem voltak előreláthatók.

[20] A törvényben rögzített szolgálati nyugdíj-jogosultság olyan szerzett jog, amelynek teljes megvonása nem felel meg előreláthatóság követelményének, ezáltal a jogállamiság sérelmét eredményezi.

[21] A 2011. évi CLXVII. törvény jelen ügyben releváns rendelkezései által érintett, a törvény hatályba lépését megelőzően a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) által szabályozott szolgálati nyugdíj (olyan szociális szolgáltatás, amely kötelező biztosítási rendszer keretében, a szolgálati viszonyban eltöltött évek, évtizedek alatt fizetett járulék fejében illeti meg a jogosultakat. A kötelező járulékfizetésből személyes és előre meghatározott igény származik (45/1995. (VI. 30.) AB határozat). A szolgálati nyugdíj az évtizedekig tartó állam részéről történő vagyonelevonás (kötelező járulékfizetés) és az ahhoz kapcsolódó állami garanciavállalás (az állam e vagyonelevonás kompenzációjaként a biztosított számára nyugdíj jogcímen ellátást nyújt a jogosultság megnyíltát követően) miatt szerzett jogként illeti meg a jogosultat.

[22] A magyar Alkotmánybíróság egy 1993-ban meghozott határozatában kimondta a nyugdíj összege nominális csökkentésének tilalmát: „a nyugdíj - az Alkotmány rendelkezéséből következően - szerzett, vagy "vásárolt" jog annyiban feltétlenül, hogy annak nominális mértékét az állam alkotmányosan nem csökkentheti". (26/1993. (IV. 28.) AB határozat). A magyar Alkotmánybíróság erga omnes hatályú döntéseiben kimondott - az előzőekben hivatkozott és a korábban jelzett alatt található - elvek alapján a nyugdíj (így természetesen a szolgálati nyugdíj) tulajdoni védelme azt jelenti, hogy az e jogcímen járó ellátás jogcímét a törvényalkotó nem változtathatja meg és annak összegét nominálisan nem csökkentheti.

[23] A Debreceni Törvényszék ítéletében hivatkozott alkotmánybírósági határozat is úgy szól, hogy „Az államot az a kötelezettség terheli, hogy a felszámolt ellátásiformába tartozott személyeket ne hagyja ellátás nélkül. Arra viszont nincs – Alaptörvényen nyugvó – joguk az érintetteknek, hogy a megszűnt ellátási forma helyébe lépő ellátás az öregségi nyugdíj legyen” [23/2013. (IX. 25.) AB határozat [74]]. Ezzel szemben az Indítványozó jelenleg 2033-ig semmilyen ellátásra nem jogosult azon korábbi törvényi szabályozás alapján mindenki járó ellátás helyett. Sem más jogcímen, sem csökkentett mértékben. 2017. január 1. óta a Hszt. 50/A. címében szabályozott „Rendvédelmi egészségkárosodási keresetkiegészítés és rendvédelmi egészségkárosodási járadék”-ra lenne jogosult a kérelmező, azonban ez a törvény már azt követően lépett hatályba, hogy az ő jogviszonya megszűnt. Vagyis a korábbi szabályozás alapján rögzített nyugdíjra, a későbbi szabályozás alapján egészségkárosodási járadékra lett volna jogosult, mivel azonban éppen rossz időpontban lett egészségügyi okból alkalmatlan a munkavégzésre, ezért semmi nem jár neki. Vagyis a tulajdon védelem alá eső jogosultság attól függően védett ténylegesen, hogy valaki 2012. január elseje előtt vagy 2017. január elsejét követően veszítette el a munkáját egészségügyi alkalmatlansága miatt. Ha előtte akkor szolgálati nyugdíjra, ha utána, akkor

egészségügyi járadékra jogosult, a két időpont között bekövetkezett egészségügyi alkalmatlanság esetén pedig semmilyen ellátásra.

*

Mindezek alapján kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Debreceni Törvényszék által hozott 101.K.701.688/2022/9. számú jogerős ítéletet az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg

Az Indítványozó az Abtv. 52. § (5) bekezdés alapján kéri az indítványban szereplő természetes személyazonosító adatainak zárt kezelését.

Budapest, 2023. január 18.

.....
dr. T. Tóth Balázs ügyvéd
az Indítványozó jogi képviselője